

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

§§ 1 og 2

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Ivar Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op-hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

19) Anden behandling af lovforslag nr. L 62:

Forslag til lov om ændring af lov om den sociale styrelseslov og lov om social pension m.v. (Omlægninger af regler om tilkendelse af førtidspension, refusionssatser og ankestrukturen m.v.)

Af socialministeren (Else Winther Andersen).

(Fremsat 16/1 91. Første behandling 25/1 91. Betænkning 23/5 91).

Der var stillet 41 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Forhandling

Jan Petersen (S):

Ændringsforslagene til det lovforslag, vi her behandler, og som socialministeren har fremsat, har vi ikke bedt om i Socialdemokratiet, og jeg må desværre også sige, at den hånd, vi rakte ud under førstebehandlingen med tilbud om åbne, reelle forhandlinger om så komplicerede problemer som disse, ikke er blevet imødekommet med samme åbne forhandlingslinje. Vi har fået præsenteret en række ændringsforslag,

som vi kunne sige ja til – det har vi tænkt os at lade være med.

Men bagved ligger der jo også den politiske kendsgerning, at der ikke var politisk flertal for at gennemføre lovforslaget i den oprindelige form, og samtidig var der flertal for, at de mange og komplekse problemstillinger, der var i dette lovforslag, blev kulegravet ordentligt i et udvalg, forinden vi lovgav. Derfor foreslog vi sammen med SF, at der i stedet for igangsattes et sådant udvalgsarbejde, og vort beslutningsforslag var udtryk for, hvorledes vi syntes et sådant udvalgsarbejde kunne gennemføres.

Nu har vi set, at ændringsforslagene bl.a. omfatter et forslag om et udvalgsarbejde. Dette udvalgsarbejde skal foregå ud fra et kommissorium, som vi har fået præsenteret i Socialudvalget, og som ser rimeligt ud. Det vil vi gerne kvittere for, på trods af at vi må gå imod selve ændringsforslagene.

Jeg vil dog gerne til opklaring af, hvor positive vi kan være, bede socialministeren besvare to spørgsmål i forhold til kommissoriet. Det ene er: Er udvalget så frit stillet, at man også kan lade indgå de problemstillinger, som ændringsforslaget nu tager fat på, dvs. kan udvalget også arbejde med laveste almindelige og forhøjede almindelige førtidspension, og kan udvalget også arbejde med den overgang til statsamterne, som er foreslået? Det andet, jeg vil bede ministeren svare på, er, om den beskæftigelsesindsats, der tales om, også omfatter revalidering.

Vi kan ikke tilslutte os ændringsforslagene. Ministeren tager udgangspunkt i, at de helbredsbedingede førtidspensioner ikke skal udlægges nu. Alligevel udlægges én helbredsbedinget førtidspension. Og hvilken er så det? Det, der skal lægges ud til kommunerne nu, det er pensionen til dem, hvis erhvervsevne er nedsat med mindst 50 pct. Derfra og så til dem, der har en nedsat erhvervsevne på over 66 pct., og hvis pension altså ikke udlægges, er der ikke ret langt, og vi forestiller os, at her bliver der en utrolig stor forskel på, hvad der kan ske rundt omkring i landet, for slet ikke at tale om de piger, som det her jo drejer sig om – der i øvrigt er gift og ikke har misbrugsproblemer – der kan blive omfattet af en uhyre lang sagsbehandling, hvor sagerne cykler mellem kommuner og nævn, frem og tilbage. Der er ikke tale om forenkling, hvis det skulle være formålet, der er ta-

[Jan Petersen]

le om opbygning af et betydelig større bureaukrati. Det er en væsentlig grund til, at vi må gå imod ændringsforslaget.

En anden væsentlig grund er, at det også foreslås, at de nuværende revaliderings- og pensionsnævn, der dog bevares, overflyttes til statsamterne. Så nu får vi tre instanser, der skal behandle førtidspensioner. Vi får kommunen, vi får amtet, og så får vi nu de nye nævn i statsamtet. Det er da også bureaukrati, det er da ikke forenkling.

Desuden forstår vi ikke, hvordan det kan være i forlængelse af formålet med hele komplekset, nemlig at vi skal have aktiveret og revalideret noget bedre, at man afskærer forbindelsen mellem det revalideringsapparat, der er i kommunerne, og den indsats, der skal foregå i det nye statslige pensions- og revalideringsnævn.

Vi synes, dette er noget makværk. Vi synes, man skulle have forberedt sig noget grundigere via det udvalgsarbejde, vi har foreslået. Vi synes, vi skal afvente lovgivning på dette område, til udvalgsarbejdet er afsluttet. Vi synes, det er spild af 30 mio. kr. at gennemføre en sådan ændring nu.

Der er andre ting i ændringsforslagene, som også støder os en smule. Man gør ikke noget for positivt at pege på revalidering i form af, at man giver en højere refusionsprocent. Det har vi foreslået at ministeren kunne indarbejde, men det er blevet afvist. Den kommunale økonomi kunne nok trænge til, at de kommuner, der gør en aktiv indsats f.eks. i form af revalidering, også belønnes. Efter dette vil det stadig væk være billigere at førtidspensionere end at igangsætte et ordentligt revalideringsforløb.

Et andet væsentligt punkt er, at denne udlægning sker uden den nødvendige forbedring af den retssikkerhed, de enkelte ansøgere til førtidspension bør have. Vi har sagt fra starten i debatten, at skal der skabes større nærhed – og det kan der være argumenter for – må det ledsages af en tilsvarende forbedret retssikkerhed. Den sammenhæng er ikke indarbejdet i ændringsforslaget.

Der er heller ikke taget nogen holdbare og håndfaste skridt til at nedbringe sagsbehandlingstiden. Tværtimod kan man frygte, at med den øgede bureaukratisering, der sker på området, vil sagsbehandlingstiden kunne blive forlænget. Hvis man havde indført visse tidsfrister for, hvornår en sag skulle være færdigbehand-

let, kunne det også have betydet, at problemet med den manglende forskudsbetaling i forbindelse med udlægning ville kunne løses. Men heller ikke her har der været åbenhed.

Jeg skal sluttelig sige, at disse ændringsforslag tager forskud på nogle konklusioner, som vi havde foretrukket var blevet draget, efter at udvalgsarbejdet var afsluttet. I Socialdemokratiet ser vi gerne med fordomsfri øjne på førtidspensionsområdet. Vi vil også gerne lægge ryg til ændringer, herunder også kraftige ændringer, men så kræver vi ordentlig forberedelse, og vi kræver egentlige realitetsforhandlinger. Det er ikke sket her. Jeg håber, det er den eneste gang, vi oplever, at et så ømtåligt område skal køres igennem med et så lille flertal.

Dette er der ingen der er tilfreds med. Jeg tror ikke engang, at de, der skal bære ændringsforslaget igennem, er tilfredse med det. Men i hvert fald ved vi, at de, der oprindeligt var tilfredse med lovforslag nr. L 52, nemlig Kommunernes Landsforening, nu også har meldt sig i kredsen af dem, der ikke er tilfredse. Den utilfredshed, der er mange steder, burde tale for, at vi venter med at lovgive, til vi har afsluttet et ordentligt og sobert udvalgsarbejde. Socialdemokratiet vil stemme imod ændringsforslagene. Vi vil også stemme imod ved lovforslagets endelige vedtagelse. Men vi vil sige, at et udvalgsarbejde er at foretrække, og derfor står vi selvfølgelig bag et udvalgsarbejde, hvor man skal prøve at samle noget af det op, der kommer nu.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Det var dog flot, som Socialdemokratiets ordfører står her og fører sig frem, kan man vel sige. Det er jo Socialdemokratiet, der er årsagen til, at vi nu har fået denne række af ændringsforslag. Hvis Socialdemokratiet ikke havde brokket sig og smidt grus i maskineriet, var lovforslag nr. L 62 kørt igennem uden ændringsforslag.

Kommunerne ønskede udlægningen, kommunalbestyrelsesmedlemmer af socialdemokratisk observans ønskede udlægningen. Prøv blot at spørge formanden for KL, Thorkild Simonsen. Dette kompromisernes kompromis, som vi står over for nu, er ikke heldigt, men det er Socialdemokratiet, der har æren for det – eller mangelen på samme. Vi havde gerne set, at lovforslag nr. L 62 var kørt igennem uden ændringsforslag.

(Kort bemærkning).

Jan Petersen (S):

Nej, hr. Tom Behnke tillægger Socialdemokratiet for megen indflydelse. Vi er ikke alene om at ville have hindret, at lovforslag nr. L 62 i den oprindelige form blev ført igennem. Det var netop derfor, jeg sagde, at der er nok flertal for lovforslag nr. L 62 med de ændringsforslag, der er stillet, men at der samtidig var flertal for, at der skulle stilles ændringsforslag. Vi ville ikke kunne stå bag lovforslag nr. L 62 i den oprindelige form. Det er muligt, hr. Tom Behnke kunne det, men det er jo for så vidt ikke vores problem. Vi har forsøgt at få en anden proces bygget op, som vi ser delvis gennemføres under udvalgsarbejdet, og det er ud fra det grundlag, vi siger, at man burde afvente lovgivningen, fordi det ville kunne give et kvalificeret grundlag. Men jeg vil gerne anerkende, at der har været andre med, som har søgt at få denne sag til at falde lidt bedre ud, end den oprindelig var foreslået.

Pernille Frahm (SF):

Efter SF's mening er hele den problemstilling, som denne lovgivning omfatter, grebet helt forkert an fra starten. Med udgangspunkt i forhandlinger mellem KL og ministeriet om kommunernes økonomi har man lavet to sammenhængende lovforslag om budgetgaranti og om førtidspensionerne. Man har med andre ord taget afsæt i økonomi og styring for at løse en lang række problemer på førtidspensionsområdet. Hvis man i stedet for havde fulgt vores forslag om at lade brugere og ansatte og andre involverede tage udgangspunkt i de reelle problemer og lave løsningsmodeller på området, havde vi undgået de værste fejltagelser, som vi sidder med nu. Disse problemer er ikke løst med det ændringsforslag, som er kommet fra Socialministeriet. Det har egentlig ikke taget fat på at løse problemerne, men bare givet os ½ år mere at arbejde i. Slutmålet skal stadig væk være det samme ifølge det nye forslag.

Hvad er så problemerne? Jo, de er bl.a., at decentraliseringen og retssikkerheden ikke har fundet en fornuftig balance. Når man nedlægger de lokale pensions- og revalideringsnævn eller truer med at gøre det, risikerer vi, at vi mister en stor ekspertise på området. Vi sidder stadig væk tilbage med problemet med hensyn til de små kommuner og de mere specielle tilfæl-

de. Det vanskelige ved at tage stilling i dem er jo efterhånden kendt for alle.

Med det forslag, der foreligger, har vi stadig væk ikke fået sat en tidsfrist på udbetaling af førtidspensioner eller fået genindført muligheden for at forskudsudbetale pension. Det giver en række problemer på området, specielt når det gælder de livstruende sygdomme som f.eks. HIV.

Det sidste problem, vi synes der ikke rigtig er gjort noget ved, er den aktiverende linje, men da min kollega på området hr. Jan Petersen har sagt en smule om det, vil jeg ikke forlænge debatten, men nøjes med at tilkendegive, at SF vil stemme imod de stillede ændringsforslag og vil stemme imod lovforslaget ved tredjebehandlingen, men at vi selvfølgelig ser positivt på det udvalgsarbejde, der er sat i gang, og håber, at det munder ud i nogle resultater, vi kan bruge.

Bente Juncker (CD):

Jeg forstår ikke helt de ordførertaler, som S og SF har holdt her. Disse partier kan ikke stemme for ændringsforslagene, og de kan heller ikke stemme for lovforslaget, men de synes i øvrigt, at der ligger et udmærket kommissorium.

Grundlaget er selvfølgelig den lovgivning, der foreligger, men det nye og det, der skal virke fremover, er jo det kommissorium, og hvad vi får ud af det udvalgsarbejde, når det er afsluttet.

Ved førstebehandlingen sagde CD også, at vi gerne så, at lovforslaget blev delt. Vi så nemlig gerne, at refusionsdelen, 50-50, blev gennemført; det ville være praktisk og godt for kommunerne.

Nu ligger det imidlertid sådan, at vi fik et ganske grundigt arbejde i gang vedrørende dette kommissorium og vel egentlig også med S og SF. Derfor undrer det mig, at de er så utrolig negative i dag. Det er klart, at der er nogle problemer med hensyn til det, der foreligger. Det er CD også meget opmærksom på, og jeg vil derfor gerne stille nogle spørgsmål til ministeren og bede hende komme herop og besvare dem. Er det ikke sådan, at dette kommissorium skal behandle både de socialt betingede pensioner og de helbredsbedingede pensioner? Og er det ikke sådan, at såfremt udvalget kommer frem til nogle gode resultater på dette område – resultater, som vi ikke kender i dag – er det det,

[Bente Juncker]

ministeren skal fremsætte lovforslag om tilførelsetåret?

For CD har det været afgørende, at de helbredsbetingsede pensioner bliver skilt ud. Derfor ser vi meget gerne, at man behandler disse samlet i et kommissorium. Vi er udmærket klar over, at det, der hed den første invalidepension, ligger under de sociale pensioner, men der er da intet til hinder for med det kommissorium, der foreligger i dag, at det kan komme ind under udvalgets arbejde, og at der så kan komme en løsning på det problem.

På længere sigt ser Centrum-Demokraterne gerne, at de helbredsbetingsede pensioner skilles ud fra førtidspensionen. Jeg synes, vi skal begynde at kalde tingene ved deres rette navn, og derfor ønsker vi, at ministeren bekræfter i dag, at dette kan ske under udvalgsarbejdet.

Det andet spørgsmål i denne sammenhæng er ankeadgangen. Jeg vil også henstille til ministeren, at hun herfra bekræfter, at det ankesystem, der bliver resultatet efter vedtagelsen ved anden og tredje behandling, ikke er hindrende for, at vi kan finde en bedre løsning, såfremt man under udvalgsarbejdet finder frem til en anden ankestruktur både for de sociale og for de helbredsbetingsede pensioner.

I øvrigt skal jeg gøre opmærksom på, at et af formålene for os er, at vi på nogle pensioner får en hårdt tiltrængt nedbringelse af sagsbehandlingstiden. Det er, som om Socialdemokratiet og SF slet ikke inddrager dette i diskussionen i dag. For dem drejer det sig udelukkende om, at man ikke fik smidt det hele over i et udvalg.

Jeg vil altså bede ministeren komme herop og bekræfte, dels at man kan drøfte spørgsmålet om at samle de sociale og de helbredsbetingsede pensioner, og at der ikke bliver lukket af for en videreførelse af ankemulighederne.

(Kort bemærkning).

Jan Petersen (S):

Jeg vil knytte nogle få bemærkninger til fru Bente Junckers indlæg her. Den første skal være en gentagelse, nemlig at lovforslag nr. L 62 jo havde set anderledes ud, hvis en række partier ikke var gået til det, herunder CD, og det vil jeg gerne anerkende heroppefra.

Jeg synes, fru Bente Junckers indlæg understreger, at når vi nu får et udvalgskommissorium som det, vi er bekendt med i Socialudvalget, burde vi i og for sig vente med at gennemfø-

re lovgivningen, indtil vi kendte resultaterne af dette udvalgs arbejde. Det gælder f.eks. det problem, at de helbredsbetingsede pensioner søges adskilt fra de socialt betingsede. Den ene af de pensioner, der lægges ud, er en helbredsbetingset pension. Det er en pension, som gives til piger, der er nedslidte, for at sige det på jævnt dansk. De burde i hvert fald ikke lægges ud.

Desuden kunne man forestille sig, at det vil være lidt bureaukratisk, lidt kompliceret, at der nu skal være to tildelingssteder, nemlig dels kommunen, dels det ændrede nævn. Det bliver noget administrativt besværligt, og man kan frygte – og det er måske det allerværste – at det vil give en forskelligartethed i kriterierne, som ikke er i overensstemmelse med det, vi ønsker med det.

Sagsbehandlingstiden anser vi for at være et andet alvorligt problem i forbindelse med forslaget. Forskudsbeløbene forsvinder for dem, der udlægges, uden at der i stedet for indarbejdes kontante hårde tidsfrister. De kunne godt erstatte forskudsbeløbet for dem, der kommer ud. Der er ingen garantier i lovforslaget, som det vil se ud efter en vedtagelse, for, at sagsbehandlingstiden nedbringes. Det, der er garanti for, er, at forskudsbeløbet forsvinder. Det er det eneste håndfaste, der er her.

Vi er uhyre optaget af spørgsmålet om sagsbehandlingstiden og forventer, at det også vil optage udvalget en hel del, når det står i kommissoriet. Hvis vi alene skulle stemme om det udvalgskommissorium, som er en del af pakken, er jeg ganske sikker på, at i hvert fald Socialdemokratiet ville stemme for den, men det er ikke udvalget, der er sat til afstemning. Derfor kan vi desværre kun give vores positive opbakning til dette udvalg via de bemærkninger her.

(Kort bemærkning).

Pernille Frahm (SF):

Fru Bente Juncker siger, at hun ikke forstår SF's og Socialdemokratiets problemer, og derfor skal jeg prøve at gøre rede for, hvad det er, der er vores problemer i SF.

Et af problemerne er det, som fru Bente Juncker selv bad ministeren om at komme op og bekræfte, nemlig at vedtagelsen af lovforslag nr. L 62 ikke skal være nogen hindring for udvalgsarbejdet. Det kan vi kun opfatte på den måde, at man laver en kunstig ingenlovsperio-

[Pernille Frahm]

de mellem det, vi har nu, og det, vi skal til at lave, når vi engang har fået det her udvalgsarbejde overstået.

En af de direkte effekter af det er, at vi bruger over 30 mio. kr. på en omlægning af pensions- og revalideringsnævnene – noget, som måske under udvalgsarbejdet vil vise sig slet ikke at være nødvendigt og måske direkte at være en fejltagelse. Og muligvis slår dette beløb ikke engang til, for hvem siger, at der kan fås edb-udstyr nok for beløbet? Og hvem siger, at der kan fås plads nok i statsamternes bygninger for det?

(Kort bemærkning).

Bente Juncker (CD):

Jeg er fuldkommen enig i det problem, som hr. Jan Petersen peger på med § 14, stk. 3, nr. 1. Det er nemlig også CD's problem, og det er derfor, vi beder ministeren om at komme herop og bekræfte det.

Der er imidlertid også det andet problem, nemlig at 50 pct. af dem, der falder ind under denne ordning, er dem, der har en erhvervsudygtighed på 50 pct. Men så er der altså de andre 50 pct., og det er da muligt, at de på en eller anden måde kan omskoles, revalideres, eller hvad ved jeg. I dette udvalg sidder der utrolig mange dygtige mennesker, som jeg stoler på, og hvis de på baggrund af det vedtagne kommissorium kan komme med nogle ideer til Folketinget om den gruppe, er de meget velkomne til det. Jeg tror egentlig, de kan gøre det på en bedre facon i løbet af sommeren, end vi kan i løbet af de sidste to dage herinde.

Socialministeren (Else Winther Andersen):

Lovforslaget har nu været igennem en grundig udvalgsbehandling, og jeg vil indledningsvis gerne benytte denne lejlighed til at takke udvalget for indsatsen.

Større ændringer på pensionsområdet vedtages jo typisk med et komfortabelt bredt flertal, og jeg har på et tidligere tidspunkt givet udtryk for, at det er vigtigt, at socialpolitik laves i fællesskab her i Tinget. Derfor har jeg også samtidig med udvalgsarbejdet holdt mange møder med repræsentanter for Folketingets partier for at prøve på at få vendt hver eneste sten i relation til dette lovforslag.

På baggrund af de konstruktive drøftelser har jeg fremsat ændringsforslag til lovforslag

nr. L 62, der er tilpasset vore forskellige synspunkter, således at et flertal nu kunne stå bag lovforslaget. Jeg har bare desværre måttet konstatere, at det på trods af ændringerne ikke har været muligt at formå Socialdemokratiet og Socialistisk Folkeparti til at tilslutte sig det, og det til trods for at Socialdemokratiet under førstebehandlingen lagde stor vægt på, at man ville gå ind i en konstruktiv debat om lovforslaget.

Jeg finder det som nævnt afgørende – og det tror jeg i øvrigt der er stor enighed om – at større ændringer på pensionsområdet bør have en bred støtte i Folketinget. Og på den baggrund har jeg og de øvrige partier, der stemmer for lovforslaget, strakt os så langt, at vi mener, de to partiers ønsker i det væsentlige er blevet imødekommet. Jeg synes ligefrem, vi skal have en tættekam frem for at kunne få øje på, hvad der skulle være tilbage.

Derfor har jeg også nærlæst betænkningen fra Folketingets Socialudvalg for at få rede på, hvad der gemmer sig bag de to partiers modvilje. I betænkningen har de to partier lagt megen vægt på at fremhæve indholdet af det beslutningsforslag, som medlemmer af Socialdemokratiet og Socialistisk Folkeparti fremsatte den 25. april 1991 om nedsættelse af et førtidspensionsudvalg.

I tilknytning hertil og til det udvalgsarbejde, som jeg har nævnt i bemærkningerne til mit ændringsforslag, fremhæves, at de to partier lægger megen vægt på, at udvalget skal være frit stillet med hensyn til ændringer i tilkendelsesystemet.

Hertil vil jeg gerne sige, at jeg har taget de to partiers synspunkter til efterretning, og som det fremgår af udkastet til kommissorium, som Tingets Socialudvalg har modtaget, har det udvalg, som jeg agter at nedsætte, ikke fået bindinger med hensyn til modeller for ændringer af tilkendelseskompetencen.

I bemærkningerne nævner de to partier også, at de lægger vægt på, at udvalget får mulighed for at inddrage de ændringer i arbejdet, som mine ændringsforslag er udtryk for.

Fru Bente Juncker nævnte i sin ordførertale, at hun gerne ser, at udvalget får mulighed for at vurdere, om grænsedragningerne efter ændringsforslaget er hensigtsmæssige. Fru Bente Juncker tænker her på, at det kunne være interessant at få udvalgets bud på, om skillelinjen, hvis der i øvrigt efter udvalgets opfattelse fort-

[Socialministeren]

sat skal være forskel, skulle være mellem behovsbestemt og helbredsbetings, eller om grænsen skulle drages mellem højeste og mellemste og de øvrige førtidspensioner.

Hertil vil jeg gerne sige, at det vil være særdeles vanskeligt at isolere overvejelserne om tilkendelse af mellemste og højeste førtidspension fra de øvrige tilkendelsessystemer og fra de øvrige regler om tilkendelsen. Det er naturligvis ikke hensigten, og jeg vil derfor også være åben over for – og det er specielt henvendt til fru Bente Juncker – at udvalget også ser på grænsedragningerne mellem den mellemste og de højeste og de øvrige pensioner, her også kaldet de sociale pensioner.

I den forbindelse må udvalget naturligvis se på problemerne i deres helhed, herunder også inddragelse af ankesystemet, i det omfang systemet i øvrigt foreslås ændret. Jeg kan derfor bekræfte over for fru Bente Juncker, at udvalget også vil se på disse spørgsmål.

Socialdemokratiet og Socialistisk Folkeparti finder, at udvalget skal bestå af repræsentanter for invalideorganisationerne og arbejdsmarkedets parter. Til dette kan jeg kun sige, at det er jeg ganske enig i, og det vil også kunne ses af kommissoriet.

Endvidere har de to partier i betænkningen peget på, at der med ændringsforslaget sker en kunstig adskillelse mellem ansøgere, hvis erhvervsevne er nedsat med mindst halvdelen, og ansøgere, hvis erhvervsevne er nedsat med omkring to tredjedele, ligesom de to partier finder det forkert, at tilkendelsen af helbredsbetings førtidspension efter lovens § 14, stk. 3, nr. 1, udlægges sammen med de behovsbestemte førtidspensioner. Bortset fra at jeg ikke kan se noget kunstigt i ændringsforslaget, vil jeg gerne gøre opmærksom på endnu en gang, at formålet med lovforslaget netop er at fremme den aktiverende og arbejdsrettede indsats.

I flere af mine besvarelser til Folketingets Socialudvalg har jeg fremhævet, at vi i den forbindelse skal have ændret behandlingen af sagerne fra at fokusere på fortidens elendigheder til at koncentrere sig om fremtidens beskæftigelsesmuligheder. Derfor er det helt logisk og naturligt, at der i ændringsforslaget, når det nu ikke kan være anderledes, foretages en deling mellem tilkendelse af almindelig førtidspension og andre førtidspensioner. Ansøgeren til almindelig førtidspension forudsættes således at have

en betydelig erhvervsevne, som vi både må og skal søge udnyttet. Om årsagen til ansøgning om førtidspension er helbredsbetings eller behovsbestemt, mener jeg i denne forbindelse er helt uinteressant, men om ikke andet viser de to partier med deres synspunkter, at de stadig væk har den opfattelse, og det er en opfattelse, som vi andre har forladt for længe siden, at det afgørende ved tildeling af sociale ydelser er årsagen til henvendelsen frem for de interessante fremtidsrettede muligheder.

Socialdemokratiet og Socialistisk Folkeparti mener tilsyneladende, at ændringsforslaget er et skridt i den forkerte retning med hensyn til varetagelse af ansøgerens retssikkerhed. Det har jeg vanskeligt ved at forstå. Hvis udvidelsen af ankemulighederne ikke er udtryk for varetagelse og forbedring af retssikkerheden, hvad er det så?

De økonomiske konsekvenser af lovforslag nr. L 62 har været fremme under udvalgsarbejdet og nu også i Socialdemokratiets og Socialistisk Folkepartis bidrag til betænkningen, hvori der henvises til den ulempe, der er forbundet med at anvende 30 mio. kr. til de administrative omlægninger. Jamen det er der da ikke noget nyt eller mærkværdigt i, når vi taler om omlægning. Dertil kommer, at det er temmelig uinteressant snævert at fokusere på, om en omlægning skulle være forbundet med en merudgift, når det nu forholder sig sådan, at pengene bliver hentet hjem igen.

Som det fremgår af mine bemærkninger til lovforslaget og ændringsforslagene, vil udgifterne til administrationen på lidt længere sigt bliver mærkbart mindre.

I tilknytning til de økonomiske bemærkninger skal jeg også nævne, at jeg ikke er enig med Socialdemokratiet og Socialistisk Folkeparti i, at det er nødvendigt med en højere refusion på revalideringsudgifterne, hvis man ønsker den aktiverende og revaliderende indsats fremmet. For det første er vi nået et væsentligt skridt alene med dette lovforslag, som udjævner de finansieringsmæssige ulemper, der hidtil har været indbygget i det refusionssystem, vi har haft, og som ikke har været med til at fremme hele den aktiveringstanke, som vi trods alt alle ønsker fremmet.

For det andet vil en højere refusion på enkelte ydelser føre os tilbage til andre ulemper af afgrænsningsmæssig art, som vi netop har forsøgt at forlade med dette lovforslag.

[Socialministeren]

Endelig for det tredje hviler de to partiers synspunkter på en alt for snæver og forenklet, for ikke at sige forkert økonomisk vurdering og sammenligning. Der er således ingen relevans i at sammenholde den månedlige udgift for henholdsvis revalidering og førtidspension. Det afgørende må her være, om man i øvrigt alene skal fokusere ud fra en økonomisk betragtning – hvilket jeg er stærkt imod – om en beskæftigelses- og revalideringsindsats i længden er mere rentabel end en førtidspension. Og i relation til sidstnævnte skal man ikke glemme alle de følgeudgifter, der kan være forbundet med, at man ikke lader den pågældende yde en indsats i og for samfundet.

På baggrund af forhandlingerne med Socialdemokratiet og Socialistisk Folkeparti har jeg alene med henblik på at opnå et kompromis ændret indholdet af kommissoriet, således at alle de elementer, der opregnes i beslutningsforslaget, nu er blevet inddraget.

På den baggrund er det lidt svært at forstå, at de to partier ikke kan stemme for lovforslaget, som det ser ud i dag. Og det må dog være således, at det ikke alene er den ene part i en forhandling, som skal vise en bevægelighed. Andre spilleregler kender jeg ikke, men jeg vil også sige, at jeg her på det sidste vil håbe, at velviljen hos de to partier vil sejre, og at den til sidst vil give sig udtryk i, at man stemmer for lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Jytte Hilden (S):

Jeg vil gerne indlede med at sige tak til socialministeren for de mange gode samtaler, vi har haft om dette lovforslag. Men medens socialministeren hævder, at det er et skridt i den rigtige retning, så opfatter vi det nærmest som et spring, der stopper undervejs og derefter falder ned. Det vil altid være socialministerens opgave at hjælpe mennesker, der er i nød, og det forslag, som nu foreligger, vil gøre det totalt umuligt for mennesker, der er svagt stillet og har det socialt dårligt, overhovedet at finde ud af, hvad det er, vi gør. Derfor er en af vore vægtigste anker imod forslaget, at det er det rene bureaukрати, den rene Storm P.-maskine, som vi nu sender mennesker ud i, der måske skal pensioneres på livstid. Det kan vi faktisk ikke være bekendt i dette Folketing. Vi får to slags pensioner, vi får to kompetencegivende instanser, vi får to anke-

veje, og så får vi søreme kun én måde, det hele skal betales på. Hvem skal kunne finde ud af det? Hvem skal kunne hitte rede i den labyrint, den Storm P.-maskine, som vi putter mennesker ind i?

Vi mener ikke, at udvalgsarbejdet nødvendigvis ville være nemt, men vi mener, at det havde været smukt, hvis ministeren havde givet sig lige præcis sommeren over til at diskutere dette spørgsmål med alle dem, det vedrører, alle dem, hvis hjerteblod, hvis liv og helbred, hvis kommende tilværelse det faktisk opererer med. De to kompetencegivende pensioner, de to ankesystemer, de to veje og den ene betaling tyder ikke på, at alt det mundsvejr, som vi fra tid til anden hører fra regeringen, især fra en bestemt minister, om operation regelstorm rigtig er nået frem til de sidste kontorer, ministerkontorerne. Jeg synes, det er ærgerligt, at ministeren har givet op midt i springet. Hvordan skal vi kunne forklare mennesker, der nu skal have førtidspension, hvordan systemet virker, og hvordan agter ministeren selv at forklare de mennesker det?

(Kort bemærkning).

Pernille Frahm (SF):

Jeg bliver også nødt til at komme op og svare på, om SF mener, at ændringsforslaget til lovforslag nr. L 62 er et skridt i den forkerte retning i forhold til det oprindelige. Nej, det mener jeg ikke det er. Det er slet ikke noget skridt i nogen retning. Det er et skridt på stedet, og det er spild af tid. Vi synes, at en af de vigtigste ting, der var i det oprindelige forslag, var de forskellige refusionssatser. Vi gjorde fra starten opmærksom på, at så længe man fastholder, at man vil have en ens refusionssats på førtidspension og revalidering, vil det betyde på kort sigt, at det er billigere for kommunen at lade folk førtidspensionere. Argumentet om, at det på lang sigt bedre kan betale sig at revalidere folk, holder ikke, fordi den kommunale økonomi for øjeblikket helt akut og kriseramet kun er til kort sigt.

Blandt de henvendelser, vi har fået i Socialudvalget under behandlingen af denne lovgivning, er der henvendelser fra Positivgruppen. Det drejer sig her om en befolkningsgruppe, som vi ved er livstruet, som vi ved hver måned er afgørende for, men Socialministeriet har i sit forslag ikke taget højde for de problemer, de

[Pernille Frahm]

står med. Der er ikke blevet indført en tidsfaktor med hensyn til, hvor længe kommunerne må ligge og røde med sagerne.

Til slut vil jeg dog alligevel komme med en rosende bemærkning til Socialministeriet i denne store sag, nemlig at jeg mener, vi er nået vældig langt med hensyn til det udvalgsarbejde og det udvalgskommissorium, vi skal i gang med. Og som jeg sagde før, vil vi støtte det omtalte papir.

(Kort bemærkning).

Jan Petersen (S):

Jeg har siddet og tænkt over, hvilket udtryk der kan karakterisere den situation, vi nu kommer ud i, indtil udvalgsarbejdet konkluderer noget, der også skulle indebære, at vi skal gå tilbage til noget af det, vi måske forlader nu. Udtrykket Storm P.-maskine vil måske være det mest korrekte, og det er egentlig tragisk, når det er så alvorlige sager som her.

Jeg vil spørge ministeren én gang mere: Omfatter udvalgskommissoriet det, der også udlægges nu, samt overgangen fra amtskommuner til statsamter?

Desuden vil jeg sige, at når ministeren fremhæver forbedret retssikkerhed, så er det ikke den diskussion, vi har forsøgt at få med ministeren, om yderligere ankemuligheder. Det, vi har forsøgt at få ministeren ind i en debat om, er, hvordan vi forbedrer den personlige retssikkerhed, også før og under selve ansøgningsforløbet. Man lægger ud uden at give den enkelte øgede rettigheder i et sådant forløb. Det er til gengæld en del af udvalgskommissoriet, og det er flot. Men man burde da afvente udlægningen, indtil et udvalg har beskrevet en sådan relevant sammenhæng.

Jeg skal nævne, at den kommunale økonomi, der er forbundet med at revalidere, er på 5.334 kr. Den kommunale økonomi, der er forbundet med at førtidspensionere på almindelig, forhøjet førtidspension, er 2.763 kr. Mon ikke mange, der sidder i øjeblikket og tænker i kommunale budgetbaner, vil tage den billigste løsning og prøve at få argumenterne til at passe? Ja, jeg spørger.

Jeg vil spørge ministeren: Kan det bekræftes, at der i forbindelse med dette forslag, i og med at man går bort fra forskudsbeløbene, er tale om en besparelse på op imod 200 mio. kr.?

Endelig har jeg den lille bemærkning til forhandlingsforløbet, at ministeren jo ikke kan forvente, at vi skal sige ja til et ændringsforslag, vi ikke har bedt om. Sådan forhandler vi ikke. Hvis man skulle have en forhandling med os, så må man drøfte, hvad det er for ændringer, vi skal lave for at mødes omkring det her. Vi fik kun præsenteret et ændringsforslag, der var flertal bag, og sådan forhandler vi ikke.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1-3, § 1, således ændret, § 2 og ændringsforslag nr. 4-15 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 16 forkastedes, idet 7 stemte for, 101 imod.

Ændringsforslag nr. 17-20, § 3 med de foretagne ændringer og ændringsforslag nr. 21-23 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 24 forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 25-28 og § 4 med de foretagne ændringer vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 29 forkastedes uden afstemning.

§ 5 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 30 om en ny affattelse af § 6 forkastedes uden afstemning.

§ 6 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 31 om en ny affattelse af § 7 forkastedes uden afstemning.

§ 7 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 32 om en ny affattelse af § 8 forkastedes uden afstemning.

§ 8 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 33 forkastedes uden afstemning.

§§ 9 og 10, ændringsforslag nr. 34-36, § 11, således ændret, §§ 12 og 13, ændringsforslag nr. 37-40, § 14, således ændret, ændringsforslag nr. 41 og § 15, således ændret, vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

20) Anden behandling af lovforslag nr. L 114:

Forslag til lov om ændring af lov om social bi- stand samt lov om social pension. (Delegation til selvejende institutioner, betaling for midlertidigt ophold, udbetaling af pension m.v.).

Af socialministeren (Else Winther Ander- sen).

(Fremsat 31/1 91. Første behandling 19/2 91. Betænkning 23/5 91).

Der var stillet 11 ændringsforslag i betænk- ningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslage- ne og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1-4, § 1, således ændret, ændringsforslag nr. 5-8, § 2, således ændret, ændringsforslag nr. 9-11 og § 3, således ændret, vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbe- handling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

21) Anden behandling af lovforslag nr. L 187:

Forslag til lov om ændring af lov om social bi- stand.

Af Jytte Andersen (S), Hanne Thanning Ja- cobsen (SF), Bente Juncker (CD) og Marianne Jelved (RV) m.fl.

(Fremsat 3/5 91. Første behandling 7/5 91. Betænkning 23/5 91).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

§§ 1 og 2 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbe- handling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.